

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора керівника відділення профілактики та лікування гнійно-запальних захворювань в акушерстві ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової Національної Академії медичних наук України» Туманової Лариси Євгенівни, на дисертаційну роботу Гончарук Наталії Петрівни «Шляхи зниження частоти кесаревих розтинів при акушерській патології та обтяженому репродуктивному анамнезі», поданої на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Серед багатьох чинників, які характеризують стан репродуктивного здоров'я жінок в нашій країні акушерські ускладнення займають провідне місце. В нашій країні, в останні роки, операція кесарева розтину є найпоширенішою в акушерстві. За даними офіційної статистики частота цієї операції зростає. Думка про те, що збільшення частоти оперативного розродження вагітних покращує показники перинатальної захворюваності і смертності не відповідає даним офіційної статистики. Незважаючи на значні успіхи в техніці проведення цього хірургічного втручання появи нових видів шовного матеріалу медикаментів та нових можливостей анестезіологічного забезпечення, частота післяопераційних ускладнень та ускладнень в подальшому стані загального і репродуктивного здоров'я жінок залишаються високими. Тому, питання необхідності зниження частоти кесаревих розтинів є надзвичайно актуальним. В сучасних умовах виникає нагальна необхідність встановити основні причини зростання частоти кесарева розтину при акушерській патології та обтяженому репродуктивному анамнезі у жінок та їх взаємозв'язок з материнськими і перинатальними результатами розродження, а також вивчити можливості проведення пологів через природні пологові шляхи у жінок з рубцем на матці. Доцільним є встановити причини розродження шляхом кесарева розтину вагітних з аномаліями пологової діяльності та з'ясувати їх взаємозв'язок з особливостями перебігу

вагітності й пологів. Важливим є з'ясування питання доцільності розродження шляхом кесарева розтину вагітних після застосування допоміжних репродуктивних технологій.

Враховуючи вищевказане, дисертаційне дослідження Гончарук Н.П. присвячене важливій медико-соціальній науковій проблемі - зниження частоти операції кесарева розтину у жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом, що є вагомим резервом для покращення стану загального і репродуктивного здоров'я жінок в нашій країні.

Наукова новизна одержаних результатів.

Встановлено основні причини зростання частоти кесаревих розтинів при акушерській патології і обтяженому репродуктивному анамнезі і взаємозв'язок з материнськими і перинатальними результатами розродження за 10 років.

Досліджено особливості перебігу вагітності та пологів стану плода і новонароджених за наявності у вагітних акушерської патології і обтяженого репродуктивного анамнезу, що дозволило визначити напрямок наступних досліджень щодо з'ясування основних факторів ризику розродження жінок шляхом операції кесарів розтин.

Визначено стан фетоплацентарного комплексу у таких вагітних, що в подальшому дозволило обґрунтувати алгоритм діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Вперше визначено стан психічного здоров'я жінок з акушерською патологією і обтяженим репродуктивним анамнезом.

Надана комплексна оцінка морфо-функціонального стану міометрію в ділянці рубця після попереднього оперативного втручання у жінок з рубцем на матці.

Вивчено можливість розродження через природні пологові шляхи у жінок з рубцем на матці після кесарева розтину в аспекті підвищення числа вагінальних пологів. Встановлено причини неефективної корекції аномалій

пологової діяльності і взаємозв'язок з особливостями перебігу вагітності, пологів і перинатальних результатів розродження. Розроблено алгоритми ведення жінок з аномаліями пологової діяльності в залежності від причини виникнення. Вивчено доцільність включення різних варіантів допоміжних репродуктивних технологій як показання до кесарева розтину, а також можливості зниження частоти абдомінального розродження у жінок з безпліддям в анамнезі без погіршення перинатальних результатів розродження. Розроблені критерії включення до спроби вагінальних пологів у жінок після застосування допоміжних репродуктивних технологій.

Це дозволило науково обґрунтувати необхідність удосконалення існуючого алгоритму прогностичних і лікувально-профілактичних заходів у жінок з рубцем на матці, у жінок після застосування допоміжних репродуктивних технологій та у жінок при аномаліях пологової діяльності.

Ступінь обґрунтованості результатів дослідження та висновків.

Наукові положення дисертаційної роботи базуються на достатньому обсязі клініко-лабораторних досліджень. Клініко-статистичні дослідження проведені за допомогою аналізу розродження жінок в умовах типового міського пологового будинку за 10 років. Було обстежено 900 вагітних з рубцем на матці, вагітних після застосування допоміжних репродуктивних технологій та вагітних з аномаліями пологової діяльності. Ці жінки мали зміни репродуктивного здоров'я в анамнезі. Обстеження всіх пацієнток проведено на сучасному рівні з використанням відповідних методів досліджень.

Автором детально представлена характеристика пацієнток різних груп з урахуванням віку та інших факторів, що є достатнім для оцінки референтності груп обстеження. Оцінений стан різних органів і систем організму обстежених жінок. Детально вивчено репродуктивний анамнез, перенесені екстрагенітальні захворювання.

Отримані результати базуються на комплексному обстеженні жінок згідно існуючих етичних норм, протоколів та наказів.

Для обґрунтування поставлених завдань і обговорення одержаних результатів використано достатню кількість джерел сучасної вітчизняної і зарубіжної літератури. Результати досліджень задокументовані достатньою кількістю таблиць і рисунків. Усі дослідження виконані у достатній кількості для об'єктивної оцінки результатів. Числові показники статистично оброблені сучасними методами варіаційної статистики. Висновки об'єктивно відображають результати досліджень.

Таким чином, наукові положення викладені у дисертації, цілком доведені, обґрунтовані і достовірні.

Практичне значення результатів дослідження.

В дисертаційній роботі на підставі проведених досліджень встановлено, при яких варіантах акушерської патології і обтяженому репродуктивному анамнезі можливо зниження частоти кесарева розтину без погіршення материнських і перинатальних результатів.

Розроблено та впроваджено алгоритми обстеження та діагностичних заходів для жінок з рубцем на матці, після застосування допоміжних репродуктивних технологій і при аномалії пологової діяльності.

Розроблено та впроваджено алгоритми прогнозування розродження шляхом кесарева розтину жінок акушерською патологією і обтяженим репродуктивним анамнезом для кожної групи жінок: для жінок з рубцем на матці, для жінок після застосування допоміжних репродуктивних технологій і при аномалії пологової діяльності.

Розроблена система лікувально-профілактичних заходів для жінок з рубцем на матці, після допоміжних репродуктивних технологій та при аномаліях пологової діяльності для зниження частоти кесарева розтину без погіршення перинатальних результатів розродження.

Важливе значення для практики акушера-гінеколога та сімейного лікаря мають розробки автора, які викладені в патентах України на корисну модель (3 деклараційних патента на корисну модель).

На підставі результатів наукових досліджень автором видано 32 наукові праці, які висвітлюють практичні питання діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів для вагітних за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу і вже використовуються в багатьох лікувальних закладах лікарями акушерами-гінекологами нашої країни. Основні положення наукових досліджень впровадженні в діяльність різних лікувальних закладів нашої країни: Київського міського пологового будинку № 6, клінічних підрозділів Вінницького Національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 2 Дніпровського району м. Києва», НКП «Консультативно-діагностичний центр» Печерського району м. Києва, Перинатального центру м. Києва, КНП «Київський міський центр «Академія здоров'я людини»».

Результати дисертаційної роботи, висновки і практичні рекомендації доведено до відома наукової спільноти і обговорено.

Результати досліджень та основні положення дисертаційної роботи доповідались та обґрунтовувались на багатьох наукових форумах, з'їздах, конференціях, як в Україні так і за кордоном. За результатами досліджень опубліковано 32 наукові праці, з них: 24 – журнальні статті, які рекомендовані ДАК МОН молоді спорту України та 6 – в іноземних журналах.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота викладена на 352 сторінках комп'ютерного тексту, ілюстрована 57 таблицями, 9 фото та 111 рисунками.

Вступ викладено на 9 сторінках і містить обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження. У вступі визначено мету дослідження та відповідні завдання за допомогою яких вирішується поставлена мета. Викладено наукову новизну і практичну значимість роботи, особистий внесок автора у виконанні досліджень. Також наведені дані щодо апробації отриманих результатів.

В першому розділі дисертаційної роботи представлено огляд наукових праць з проблеми акушерських ускладнень та обтяженого репродуктивного анамнезу у вагітних. Особливу увагу приділено роботам, що висвітлюють перебіг вагітності і пологів, стану плода і новонароджених у вагітних з рубцем на матці, у вагітних після застосування допоміжних репродуктивних технологій та у вагітних з аномаліями пологової діяльності.

В другому розділі дисертаційної роботи наведені матеріали і методи дослідження, які були використані для виконання поставленої мети і задач, та представлені розподіл обстежених вагітних за групами, де і як проводився клініко-статистичний аналіз.

В третьому розділі дисертаційної роботи наведені результати клініко-статистичного аналізу в результаті якого з'ясована частота і структура розродження жінок шляхом кесарева розтину та зроблено висновок про необхідність детального подальшого обстеження вагітних з рубцем на матці, у вагітних після застосування допоміжних репродуктивних технологій та у вагітних з аномаліями пологової діяльності. Тобто результати проведеного клініко-статистичного аналізу стали підґрунтям для подальших досліджень проведених при виконанні дисертаційної роботи.

В четвертому розділі дисертаційної роботи представлені результати власних обстежень вагітних з рубцем на матці, у вагітних після застосування допоміжних репродуктивних технологій та у вагітних з аномаліями пологової діяльності. З'ясовано особливості перебігу вагітності, пологів, стану плода і новонароджених у жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом. У таких жінок вагітність і пологи протікають значною кількістю ускладнень, що обумовлює народження дітей в порушеному стані. Розродження вагітних з рубцем на матці, вагітних після застосування допоміжних репродуктивних технологій та вагітних з аномаліями пологової діяльності відбувається в більшості випадків шляхом операції кесарева розтину. Такі результати переконливо вказують на те, що є резерв до зниження частоти оперативного розродження таких жінок, але це

потребує розробки діагностичних, лікувально-профілактичних заходів, що мають базуватись на результатах додаткових досліджень. Проведені автором спеціальні дослідження та їх результати наведені в наступних розділах дисертації.

В п'ятому розділі дисертаційної роботи проаналізовані результати дослідження стану фетоплацентарного комплексу у вагітних з рубцем на матці, вагітних після застосування допоміжних репродуктивних технологій та вагітних з аномаліями пологової діяльності. При цьому, визначено рівень гормонів фетоплацентарної системи в сироватці крові, проведені кардіотокографічні, ультразвукові та доплерометричні дослідження стану плода, що показали наявність змін у таких вагітних, але в більшості випадків є можливість консервативного розродження.

В шостому розділі дисертаційної роботи представлені результати визначення особливостей психоемоційного стану жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом, які показали, що у таких жінок відбуваються зміни в стані психічного здоров'я, які потребують застосування психотерапевтичних дій.

В сьомому розділі дисертаційної роботи представлені результати дослідження морфо-функціонального стану міометрію в ділянці рубця після попереднього оперативного втручання та плаценти у жінок за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу. Особливої уваги заслуговують, з точки зору значення для використання практичними лікарями акушерами-гінекологами, клініко-діагностичні критерії, що дозволяють визначити неспроможність післяопераційного рубця у жінок, що зазнали хірургічних втручань на матці.

В восьмому розділі дисертаційної роботи представлені розроблені алгоритми прогнозування та шанси клінічної необхідності розродження жінок за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу шляхом операції кесарів розтин.

В дев'ятому розділі дисертаційної роботи детально описані алгоритми діагностичних дій в прегравідарному періоді та під час вагітності, і розроблений комплекс лікувально-профілактичних заходів для жінок з рубцем на матці, для жінок після застосування допоміжних репродуктивних технологій та для жінок з можливим розвитком аномалій пологової діяльності. Проведені дослідження та порівняння їх результатів до та після лікування показали високу ефективність використання розроблених діагностичних та лікувально-профілактичних заходів, що дозволило значно знизити частоту оперативного розродження вагітних за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу. Дисертаційна робота має вагому наукову новизну та значне практичне значення.

Завершує результати власних досліджень розділ «Аналіз та узагальнення результатів досліджень», який в повному обсязі висвітлює аналітичний аналіз отриманих результатів, наукову новизну досліджень, які дозволили розкрити нові теоретичні та практичні питання щодо зниження частоти операції кесарева розтину у жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом.

За результатами роботи зроблено 10 висновків, які відповідають завданням дослідження, логічно витікають з результатів дисертаційного дослідження та тексту роботи.

Практичні рекомендації містять пропозиції щодо використання дисертаційних розробок у діагностиці, лікуванні та профілактиці акушерських ускладнень у жінок з рубцем на матці, після допоміжних репродуктивних технологіях та при аномаліях пологової діяльності для зниження частоти кесарева розтину без погіршення перинатальних результатів розродження.

Автореферат дисертаційної роботи оформлено згідно вимогам ДАК України, відповідає її змісту та повністю висвітлює результати та основні наукові положення дисертаційної роботи.

У порядку наукової дискусії до автора виникли наступні запитання:

1. Чи виявлено Вами взаємозв'язок між станом психічного здоров'я жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом та частотою розродження їх шляхом операції кесарева розтину.

2. Які найбільш часті ускладнення післяопераційному періоді призводять в подальшому для розвитку неспроможності післяопераційного рубця на матці.

Підсумовуючи викладене вище слід зазначити, що принципів зауважень до дисертаційної роботи немає. Декотрі особливості стосуються форми викладання матеріалу і ніяк не заперечують новизни і науково-практичної значимості роботи.

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Гончарук Наталії Петрівни «Шляхи зниження частоти кесаревих розтинів при акушерській патології та обтяженому репродуктивному анамнезі» є закінченим науковим дослідженням і за методичним рівнем виконання, актуальністю, науковою новизною та практичним значенням відповідає вимогам пп. 9, 10, 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 27 липня 2013 р., що висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія, а її автор заслуговує на присвоєння наукового ступеня доктора медичних наук.

Керівник відділення профілактики та лікування гнійно-запальних захворювань в акушерстві ДУ «ІПАГ ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України»,

д.мед.н., професор, заслужений лікар України

27 XI 19

Л.С. Туманова

Підпис проф. Туманової
засвідчую

Учений секретар, д.м.н.

Л.С. Терезенко
вх 29.11.2019